

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2022/014 van 15 februari 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	de Vlaamse Regering
titel	over de werk- en zorgtrajecten
roepnaam	(wijzigingsdecreet werk- en zorgtrajecten)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 21 januari 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies 24 januari 2022 van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, ontvangen door de VTC op 24 januari 2022;

Brengt op 18 februari 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *over de werk- en zorgtrajecten* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten gaf uitvoering aan een engagement uit het toenmalige Vlaamse Regeerakkoord 2009-2014 waarin een aangepaste aanpak voor werkzoekenden die ver van de arbeidsmarkt afstaan en een verbetering van de situatie van (ex-)psychiatrische patiënten op het vlak van werk werden vooropgesteld.
4. Het decreet over de werk- en zorgtrajecten¹ voorziet in een **aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problemen**. Het Ontwerp wil in een aanbod voorzien van activeringstrajecten als een voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om **onderbescherming tegen te gaan**. Onderbescherming is een situatie waarbij burgers hun sociale grondrechten niet gerealiseerd zien. Ze beschikken wel over rechten, maar kunnen die in de praktijk niet realiseren. Het aanbod via het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten werd via onderzoeken in kader van Viona en het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin geëvalueerd.
5. In het decreet van 25 april 2014 houdende de werk- en zorgtrajecten werd ook de decretale basis gelegd voor **trajecten maatschappelijke oriëntatie**. Aan deze decretale bepalingen werd tot op vandaag geen concrete regelgevende uitvoering gegeven maar er werd geopteerd voor een operationalisering via de pilootprojecten binnen het samenwerkingsverband van het Geïntegreerd Breed Onthaal, dat verankerd is in het decreet lokaal sociaal beleid. Deze pilootprojecten gingen van start op 1 juni 2018.
6. De maatregelen die hier ontwikkeld werden, zetten in op het ondersteunen van de optimale participatie van de persoon met medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken aan de samenleving, indien mogelijk ook naar participatie op de arbeidsmarkt. Om de decretale bepalingen voor deze maatregelen te wijzigen wordt wetgevingstechnisch de voorkeur aan een nieuw decreet gegeven. Dit verhoogt de leesbaarheid van de regelgeving.
7. In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 om het aantal werk- en zorgtrajecten uit te breiden in functie van de noodzaak en binnen het voorziene groeipad worden een **aantal wijzigingen en verbeteringen** aangebracht om de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten te optimaliseren. De opstellers van het Ontwerp willen de decretale bepalingen voor de activeringstrajecten meer toekomstbestendig maken en in de nodige bepalingen voorzien om de **uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens** mogelijk te maken, rekening houdende met de algemene verordening gegevensbescherming.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - de (kandidaat-) deelnemers: personen voor wie betaalde beroepsarbeid niet, niet meer of nog niet mogelijk is door een of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard en die (zouden) kunnen deelnemen aan werk- en zorgtrajecten (artikel 3 van het Ontwerp);
 - de hulpverleners,

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- de identificatiegegevens;
- het studie- en het beroepsverleden;
- de beroepskwalificaties, de ervaring en de verworven competenties;

¹ Werk- en zorgtrajecten bieden een mogelijkheid om niet-beroepsactieve burgers die nog niet bij VDAB zijn ingeschreven te bereiken door de samenwerking met welzijns- en zorgvoorzieningen.

- het noodzakelijke diagnostische materiaal van de kandidaat-deelnemer aan een activeringstraject dat voorhanden is, met het oog op een mogelijke deelname aan een activeringstraject;
 - de elementen om de afstand tot de arbeidsmarkt, de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en de randvoorwaarden die een belemmering zijn bij de zoektocht naar werk in te schatten;
 - de noodzakelijke informatie met het oog op arbeidsbemiddeling, de begeleiding en de opleiding voor een inschakeling op de arbeidsmarkt na een activeringstraject.
9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
10. In het Ontwerp worden de verwerking van persoonsgegevens in het onthaaltraject en in het activeringstraject behandeld.
11. De VTC verwijst naar haar bedenkingen in de adviezen VTC/A/W/2020/04² en VTC/A/2020/08³.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
13. Het Ontwerp of de Memorie van Toelichting vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust” omdat de gegevensverwerking expliciet geregeld wordt voor de verschillende verantwoordelijken.
14. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁴, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁵ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁶

² Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/04 van 18 februari 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie (https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_04_advies.pdf).

³ Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/08 van 8 september 2020 over de conceptnota VDAB als data-, loopbaan-, en activeringsregisseur op de Vlaamse arbeidsmarkt en timing en proces van de verdiepingsdecreten (https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2020_08_advies.pdf)

⁴ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁵ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁵;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden⁵;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁵.

⁶ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18

15. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG⁷, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁸. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
16. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
17. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
18. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van **persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG**, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen, de gegevens van medische, mentale, psychische, psychiatrische aard.
19. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9, AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9, WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
20. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

21. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁷ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁸ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

22. De volgende doeleinden worden in artikel 5 van het Ontwerp vermeld in het kader van een onthaaltraject: de identificatie, de contactopname en de hulpverlening in het onthaaltraject.
23. Voor de mededeling van de gegevens door de VDAB aan andere instanties (zie verder) worden de doeleinden verder verduidelijkt in het tweede lid van hetzelfde artikel:

“Om de persoon, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, te contacteren om een onthaaltraject op te starten om een brede vraagverheldering te doen op de verschillende levensdomeinen, om rechten te verkennen en te realiseren, en om waar nodig toe te leiden naar de meest gepaste hulpverlening”

24. In de afdeling 6 “Registratie en gegevensdeling”, wordt bepaald welke gegevens door de VDAB in het persoonlijke bestand worden verwerkt en het doel daarvan: om de beslissing tot deelname en de voortgang tijdens een activeringstraject op te volgen.
25. De doeleinden zijn dan welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
26. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

4. Verantwoordelijkheid

27. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
28. Hoofdstuk 3 van het Ontwerp behandelt de onthaaltrajecten. In dat kader legt artikel 4 van het Ontwerp vast wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn: VDAB en een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal (GBO)⁹:

“Art. 4. De VDAB kan de personen, vermeld in artikel 3, voor wie de VDAB inschat dat het overige aanbod van werk- en zorgtrajecten nog niet voldoende de problematieken van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard kan stabiliseren, doorverwijzen naar GBO. De VDAB bezorgt daarbij de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid aan het GBO.

De VDAB en het GBO zijn samen verwerkingsverantwoordelijke vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doorgifte van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid van dit decreet. Het GBO is de verwerkingsverantwoordelijke vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor alle andere verwerking van de

⁹ Het Geïntegreerd Breed Onthaal is een samenwerkingsverband tussen minimaal het OCMW, het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen en is verankerd in artikel 9 van het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid.

<https://www.departementwvg.be/welzijn-en-samenleving/gbo>: “De weg vinden naar de juiste hulp is voor veel mensen niet gemakkelijk. Vaak weten ze niet bij welke instantie ze terecht kunnen met hun vraag. Ze hollen van het kastje naar de muur en overal moeten ze hun verhaal opnieuw doen. Daar brengt het geïntegreerd breed onthaal (GBO) verandering in.

Het GBO zorgt ervoor dat mensen zonder omwegen bij de juiste hulp belanden. Het GBO wil iets doen aan onderbescherming en nauw aansluiten bij de vragen en noden van mensen. Ze is gericht op twee belangrijke doelstellingen:

- het realiseren van een toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening
- het tegengaan van onderbescherming.

In het GBO bundelen het OCMW, het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen (DMW) de krachten om beter samen te werken om die doelstellingen te realiseren. Hiervoor stemmen ze ook af met andere lokale basis- of faciliterende actoren (o.a. samenlevingsopbouw, armoedeverenigingen, huisartsen, thuiszorgdiensten ...) én met het meer gespecialiseerde begeleidingsaanbod.”

persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet, van de personen, vermeld in artikel 4 van dit decreet.”

29. De VTC is van oordeel dat een GBO eigen doelstellingen heeft en niet samen met de VDAB de persoonsgegevens verwerkt. (zie verder i.v.m. de mededeling van VDAB aan het GBO).
30. Wat het statuut van het GBO betreft, bepaalt artikel 9 van het van het decreet van 9 februari 2018 *betreffende het lokaal sociaal beleid* het volgende:
- “Artikel 9. Het lokaal bestuur maakt werk van een maximale toegankelijkheid van de lokale sociale hulp- en dienstverlening voor de bevolking en besteedt daarbij bijzondere aandacht aan onderbescherming.*
- Daartoe bouwt het lokaal bestuur een Sociaal Huis uit. Het Sociaal Huis moet een herkenbaar lokaal aanspreekpunt zijn voor burgers met betrekking tot het aanbod van lokale sociale hulp- en dienstverlening. Vanuit dit Sociaal Huis wordt, onder regie van het lokale bestuur, een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal gerealiseerd dat minstens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, het erkende centrum voor algemeen welzijnswerk en de erkende diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen omvat.*
- Het lokaal bestuur kan het geïntegreerd breed onthaal ook realiseren in samenwerking met andere lokale besturen.”*
31. De VTC leidt hieruit af dat het niet het GBO, maar het bestuur (of een samenwerkingsverband van besturen) is, dat verwerkingsverantwoordelijke is aangezien het doel (“regie”) en middelen (ondersteuning van het GBO) van de verwerking zal (mee) bepalen, dit voor zover het bestuur (voor het GBO) zelf persoonsgegevens zal verwerken en niet enkel de eraan deelnemende instanties afzonderlijk.
32. Artikel 25 van het Ontwerp bepaalt dat de VDAB optreedt als verwerkingsverantwoordelijke voor het verwerken van de persoonsgegevens om de beslissing tot deelname en voortgang tijdens het activeringstraject op te volgen.
33. In afdeling 4 van het Ontwerp is er sprake van een netwerk van dienstverleners. De VTC gaat ervan uit dat deze enkel in opdracht van het GBO of de deelnemers ervan persoonsgegevens verwerken en dus als verwerkers kunnen worden beschouwd zoals bedoeld in de AVG (zie verder onder beveiligingsmaatregelen).
34. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)¹⁰ op als ook het e-govdecreet. Gezien de verschillende gegevensstromen, zou de rol (niet de aanstelling) van de **functionaris** voor de gegevensbescherming best verankerd worden in de regelgeving.
35. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹¹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

¹⁰ Zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna “CBPL”)

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-04-2017.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243) (http://vtc.corve.be/docs/WP29_DPO.pdf)

¹¹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

36. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹² met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar het punt 3) van die lijst:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG³¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

5. Minimale gegevensverwerking

37. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. De categorieën **betrokkenen** zijn zoals al vermeld werd:
- (kandidaat-)deelnemers: personen voor wie betaalde beroepsarbeid niet, niet meer of nog niet mogelijk is door een of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard¹³ en die (zouden) kunnen deelnemen aan werk- en zorgtrajecten (artikel 3 van het Ontwerp) en meer specifiek de personen die doorverwezen worden naar het GBO, met name personen voor wie de VDAB inschat dat het overige aanbod van werk- en zorgtrajecten nog niet voldoende de problematieken van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard kan stabiliseren (artikel 5).¹⁴
 - de hulpverleners.
39. Wat de categorieën **persoonsgegevens** betreft, vermeld artikel 5 van het Ontwerp volgende in het kader van het onthaaltraject:
- de voornaam, de achternaam, het adres, het mailadres, het telefoonnummer en de geboortedatum van de persoon, vermeld in artikel 4, eerste lid van het Ontwerp;
 - de contactgegevens van de hulpverlener in kwestie.

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹² Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

¹³ In de memorie als volgt omschreven: mensen met een MMPPS problematiek (die momenteel geen betaald werk kunnen verrichten omwille van die MMPPS problemen)

¹⁴ In de Toelichting wordt deze groep betrokkenen verder verduidelijkt door te stellen dat de belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard waarmee de persoon geconfronteerd wordt, dermate ernstig moeten zijn dat een persoon op dit ogenblik niet in aanmerking komt voor bemiddeling of beroepsopleiding. Anderzijds beschikt de persoon over voldoende draagkracht om dergelijke acties binnen een werk- en zorgtraject te ondernemen.

40. In het kader van het activeringstraject¹⁵ bepaalt artikel 9 van het Ontwerp op basis van welke gegevens een deelnemer kan deelnemen aan een activeringstraject¹⁶:

“Art. 9. De VDAB beslist of de kandidaat-deelnemer kan deelnemen aan een activeringstraject op basis van de volgende gegevens:

- 1° een inschatting van de medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problematieken, en bijkomende factoren die de kandidaat-deelnemer verhinderen om betaalde beroepsarbeid uit te voeren;*
2° een inschatting van de doorgroeimogelijkheden tijdens een activeringstraject.

De VDAB registreert de beslissing in het persoonlijke bestand van de kandidaat-deelnemer op het elektronische platform.”

41. In artikel 25 van het Ontwerp wordt opgesomd welke categorieën van persoonsgegevens in het persoonlijk bestand¹⁷ worden opgenomen:

- de identificatiegegevens;
- het studie- en het beroepsverleden;
- de beroepskwalificaties, de ervaring en de verworven competenties;
- het noodzakelijke diagnostische materiaal van de kandidaat-deelnemer aan een activeringstraject dat voorhanden is, met het oog op een mogelijke deelname aan een activeringstraject;
- de elementen om de afstand tot de arbeidsmarkt, de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en de randvoorwaarden die een belemmering zijn bij de zoektocht naar werk in te schatten;
- de noodzakelijke informatie met het oog op arbeidsbemiddeling, de begeleiding en de opleiding voor een inschakeling op de arbeidsmarkt na een activeringstraject.

42. De Toelichting geeft hierbij de volgende uitleg: het is belangrijk dat, indien de persoon al in begeleiding is bij een welzijns- en zorgvoorziening, deze informatie ook gedeeld kan worden, in functie van de beslissing tot deelname aan een activeringstraject en eventuele verdere ondersteuning tijdens de bemiddeling. Op deze manier wordt voorkomen dat de persoon nogmaals zijn of haar verhaal moet doen en dat de VDAB van een wit blad moet vertrekken.

43. Op basis van bijkomende uitleg van de adviesvrager¹⁸ blijkt dat wordt voorzien in een procedure zodat met medeweten van de persoon én met ondertekende documenten relevante informatie kan gedeeld worden door de welzijns- en zorgvoorzieningen die de betrokkene bijstaan bij zijn aanvraag, waardoor de inschatting door de VDAB sneller, beter en efficiënter kan verlopen. De VTC adviseert deze verduidelijking in de toelichting op te nemen, zodat het duidelijk is wat de oorsprong van de informatie kan zijn.

44. De VTC is van oordeel dat er voldaan kan worden aan het principe van de minimale gegevensverwerking en dat eventuele verdere precisering aan de Vlaamse Regering kan opgedragen worden.

45. Wat de instanties die **toegang** hebben betreft, vermeldt artikel 5 van het Ontwerp het volgende:

“Om de persoon, vermeld in artikel 4, eerste lid, van dit decreet, te contacteren om een onthaaltraject op te starten om een brede vraagverheldering te doen op de verschillende levensdomeinen, om

¹⁵ De activeringstrajecten zijn voortrajecten die maximaal 18 maanden kunnen duren waarin de drempels op vlak van begeleiding op en naar een werkvloer en drempels op vlak van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen worden geremedieerd of gestabiliseerd. Een casemanager Werk en een casemanager Zorg tekenen samen met de deelnemer een traject uit; de acties binnen het traject worden via een gemengd netwerk van dienstverleners uit werk, sociale economie, zorg en welzijn, vertegenwoordigd door een penhouder, uitgevoerd (Toelichting p. 5)

¹⁶ De VDAB maakt gebruik van een tool op basis van ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) waarmee het functioneren van de persoon in kaart wordt gebracht.

¹⁷ De toepassing “Mijn loopbaan”.

¹⁸ Mail van 4 februari 2022.

rechten te verkennen en te realiseren, en om waar nodig toe te leiden naar de meest gepaste hulpverlening, mag de VDAB de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid bezorgen aan de volgende welzijns- en zorgvoorzieningen die deel uitmaken van het GBO:

1° het OCMW;

2° het Centrum Algemeen Welzijnswerk;

3° de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds, vermeld in artikel 19 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

46. In het Ontwerp wordt dus specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens: van VDAB aan het Bestuur (GBO) en van de VDAB aan de deelnemers aan het GBO (volgens artikel 5, zoals hiervoor besproken. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-Govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
47. Aan de andere kant wordt in artikel 25 van het Ontwerp vastgelegd dat de VDAB zelf persoonsgegevens uitwisselt met de casemanagers en de dienstverleners die betrokken zijn bij het activeringstraject. Daarbij wordt een decretale basis gecreëerd voor het gebruik van het rijksregisternummer en het INSZ als sleutel voor die gegevensuitwisseling - die volgens de VTC op basis van een verwerkersrelatie gebeurt. Voor zover de dienstverleners de gegevens voor eigen doeleinden zouden willen gebruiken en dus als verwerkingsverantwoordelijke optreden, moeten daarvoor protocollen worden gesloten op grond van artikel 8 van het e-govdecreet.
48. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
49. De **bewaartermijn** betreft, wordt vastgelegd in artikel 6 van het Ontwerp voor het onthaaltraject en in artikel 26 voor het activeringstraject:

“Art. 6. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 5, eerste lid, van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden, vermeld in artikel 5, tweede lid van dit decreet met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan twaalf maanden na afloop van het onthaaltraject.”

“Art. 26. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens, vermeld in artikel 25, eerste lid, van dit decreet, bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden, vermeld in artikel 11 van dit decreet, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijken behoren, en in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.

50. Wat artikel 6 betreft, is de VTC van oordeel dat de bewaartermijn zo beperkt wordt tot wat noodzakelijk is.
51. De motivering van de bewaartermijn zoals opgenomen in artikel 26 is de VTC niet helemaal duidelijk. Ze beveelt dan ook aan om die te verduidelijken.

6. Juistheid

52. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
53. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

54. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
55. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 54, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

56. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
57. In artikel 8 en 9 van het Ontwerp wordt bepaald dat de VDAB de gegevens van de kandidaat-deelnemer en de beslissing of deze kan deelnemen aan het activeringstraject in het persoonlijke bestand van de kandidaat-deelnemer registreert op het elektronische platform. Daarmee wordt bedoeld (zie definities): het persoonlijke bestand op het elektronische platform, vermeld in artikel 22/2 van het decreet van 7 mei 2004 *tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding*. Ook het trajectplan en eindadvies aan de VDAB opstellen over het toekomstperspectief worden daarin opgenomen (artikel 15 van het Ontwerp) en het eindverslag en het gemotiveerde eindadvies (artikel 23) en alle acties van het casemanagementteam en de dienstverleners (artikel 24).
58. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft, een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
59. De VTC beoordeelt het positief dat de decreetgever al rekening heeft gehouden met de nood aan beveiligingsmaatregelen (Artikel 6, tweede lid):
- "De verwerkingsverantwoordelijken nemen gepaste technische en organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens en de verwerking ervan te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking."*
60. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingsystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
61. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen²⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De

¹⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

²⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom²².

62. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker (zie hiervoor ondermeer over de ondersteuningsnetwerken) dan wijst de VTC op volgende vereisten:

- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
- aanstellen van een DPO door de verwerker;
- aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

63. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²³.

64. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁴.

III. BESLUIT

65. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1);
- herbekijken welke instantie verwerkingsverantwoordelijke is (luik 4);
- een GEB uitvoeren (luik 4);
- in de toelichting verduidelijken volgens welke procedure persoonsgegevens door de welzijns- en zorgvoorzieningen aan de VDAB kunnen worden gegeven;
- de bewaartermijn van de gegevens beter motiveren of reduceren (luik 5);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7);
- de nodige beveiligingsmaatregelen implementeren (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-02-16 13:43:47 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

²¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

²² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.